

UUDISED

Tõehetk. Soovid ja tegelikkus

AIVO PRÜSSEL

Türi vallavalitsuse arendus- ja rahandusosakonna juhataja

Kolmapäeval võitis Türi vallavolikogu vastu Türi valla 2009. aasta eelarve. Eelarve tulu on kokku 115 956 806,66 krooni, sealhulgas 2008. eelarveaasta lõpuks kasutamata jäänud vahendid summas 3 932 359,99 krooni, mis suunati 2009. aasta eelarve kulu katteks. Eelarve kulu on kokku 136 715 660,24 krooni, sealhulgas 6 626 517 krooni võetud laenu tagasimaksmiseks, 267 540 krooni kapitalilüüsi maksete tasumiseks ja 27 360 398,17 krooni ehitus-remonttööde teostamiseks. Eelarve tulu ja kulu tasakaalu viimiseks tuleb võtta laenu 20 758 853,58 krooni.

Olgem ausad, valla eelarves on täna raha ainult jooksva kulu katmiseks ning laenu põhiosa ja intresside tasumiseks. Kui tulu ei suurene, peame vähendama jooksvat kulu üle 3,5 miljoni krooni ainuüksi selleks, et katta võetud laenu teenindamisega seotud kulu järgmisel aastal. Võlg on võõra oma ning see tuleb tagastada. Mis saab siis, kui tulu laekub vähem planeeritust? Kust võtta raha Türi linna ühisveevärgi

ja -kanalisatsioonitrasside rekonstrueerimiseks (omasaaluse katteks), õigemini võetava laenu tagasimaksmiseks? Küsimusi on rohkem kui vastuseid.

Kindel on see, et iga päevaga halvenev majanduslik olukord sunnib meid otsima täiendavaid võimalusi kulu vähendamiseks. Kärped puudutavad kõiki eluvaldkondi, teisiti ei ole eelarve tasakaalu viimine lihtsalt võimalik. Antud olukorrast on võimalik leida väljapääs ainult siis, kui kõik (vallavolikogu, vallavalitsus, allasutused) tegutsevad ühise meeskonnana.

Mul on väga hea meel, et majandusliku olukorra tõsidusest on lõpuks saanud aru ka poliitikud. Seni mõeldi ainult enda ja erakonna mainele, Eesti rahva ja riigi tulevik ei huvitanud kedagi. Pidev jutt õpetajate palkade ja pensionide suurendamisest, emapalgast ning paljudest teistest valimislubadustest on arusaamatu riigi eelarve tähtsuse arvestades. Kaheksa miljardit krooni on nii suur summa, et tavainimesel on sellise eelarvekärpe suurust raske ette kuju-

tada. Kolmapäeval toimunud foorumis oli tore kuulata IRLi peasekretäri, kes ütles, et tõehetk on saanud, olukorra tõsidust oleks tulnud tunnistada juba eelmisel aastal.

Eelneva jutu taustal tulen tagasi õpetajate palga (palgatõusu) juurde. Kaia Iva Riigikogu ja IRLi liikmena võib arvestada kuidas tahab, kuid on fakt, et õpetajate ja kooli juhtide palgavahendid käesoleval aastal võrreldes eelmise aastaga praktiliselt ei suurene. Palgavahenditeks käesoleval aastal on eraldatud 26 417 168 krooni, eelmisel aastal oli see summa 26 350 792 krooni. Suurenemine 66 376 krooni (0,3%). Lisaks on eelarves ülemineku kompensatsioon summas 267 393 krooni. Isegi koos sellega suurenevad palgavahendid ainult 0,3 miljoni krooni. Suurendades eelmise aasta palgavahendeid 8%, peaks olema suurenemine 2,1 miljonit krooni. Õpilasi on küll koolis vähem, kuid klassikomplektide arv ei ole vähenenud. Õpetaja palk ei sõltu sellest, kas klassis on kaks last rohkem või vähem. Kust puudub raha leida, on juba omaette teema. Peamine on see, et IRLi valimislubadustest on täidetud (määrusega on ju õpetajate töötasu suurendatud).

Arusaamatu on olnud ka hariduse ümberkorraldusega seonduv. Vallavalitsust on süü-

distatud seitsmes surmapatus ning kaasaarvatud selles, et uuringu tegemise ei kaasatud pedagooge. Mulle ja usun, et ka paljudele teistele tuli üllatuseks haridusministeeriumi poolt koostatud uus põhikooli- ja gümnaasiumiseadus. Küsimus Kaia Ivale: kas uus põhikooli- ja gümnaasiumiseadus on eelnevalt pedagoogidega läbi arutatud (minule tundub, et nad ei olnud sellest seadusest midagi kuulunud)? Kui Kaia Iva oleks öelnud, et IRL sellist seadust ette valmistab, oleksid nii mõnedki pinged jäänud ära ning ettevalmistustööd valla hariduselu ümberkorraldamisel oleks jõudnud oluliselt kaugeemale. Ilmselt oli olulisem vallavalitsus ümberkorralduste eestvedajana lolliks teha. Arvan, et Kaia Iva on siin valla õpetajate ja vallavalitsuse ees vabanduse võlgu. Kui foorumis räägiti tõehetkest ja rahvuslikust leppimisest, siis tahaks, et need arusaamad jõuaks ka siia.

Nüüd, kui Kaia Iva on haridusvaldkonna ümberkorraldusi ettevalmistava komisjoni liige, loodan, et Türiile jõuab adekvaatne info õigeaegselt ning loodud töögrupp keskendub ühise eesmärgi täitmisele, mitte üksikute mustamistele. Võitlus peaks käima ikka ideede ning valla elanike jaoks parimate lahenduste leidmise nimel, üksikutele niisama ära panna on kohatu!

TÜRI VALLAVALITSUS

Türi vallavalitsus 27. jaanuaril:

*otsustas moodustada Türi vallavalitsuse ettevõtluskonkursile laekunud materjalide läbivaatamiseks ning konkursile esitatud kandidaatide hindamiseks 7-liikmelise ajutise komisjoni koosseisus: komisjoni esimees Aivo Prüssel – Türi vallavalitsuse arendus- ja rahandusosakonna juhataja, Tiit Levil – Türi vallavalitsuse arenduspetsialist, Eda Lippur – Türi vallavalitsuse projektijuht, Reet Länkur – MTÜ Türi Talunike Liidu juhatuse esimees, Kalmer Keevend – ettevõtja, August Albert – ARK Paide büroo juhataja, Mati Tohver – PRIA toetuste kontrolli osakonna vaneminspektor, vallavolikogu liige ja Merit Männi – Türi Rahvalehe peatoimetaja. Komisjoni ülesanded on: Türi valla ettevõtluskonkursile laekunud materjalide läbivaatamine ja nõuetele vastavuse kontrollimine, parimate ettevõtete ja füüsilisest isikust ettevõtjate väljaselgitamine ning Türi vallavalitsusele konkursi tulemuste kinnitamiseks ettepanekute tegemine; *kehtestas Türi muuseumi osutatavate tasuliste teenuste hinnad; *ennistas taotluse laste kooli viimiseks ja koolist koju toomiseks novembris 2008 tehtud kulu hüvitamiseks menetlustajaja ning otsustas hüvitada novembris 2008 tehtud kulu 600 krooni ulatuses; *lõpetas ühele vallakodanikule määratud hoolduse ja määras talle uue hooldaja, peatas riiklike peretoetuste ning puudega lapse toetuste maksmise ning jätkab maksmist lapse vanemale, andis üürile sotsiaalkorteri, pikendas kolme sotsiaalkorteri üürilepinguid; *väljastas Türi vallas Poaka külas Mulgu maaüksusele suvemaja ja sauna ehitamiseks kirjalikud nõusolekud; *väljastas kasutusloa Türi vallas Retla külas Kalmu maaüksusele rajatud puurkaevule; *nõustas ohtlike jäätmete käitlusaltsentsi andmisega OÜ-le Vakaru Refonda, asukoht Tallinn, Kopli 103. Nõusolek on antud ohtlike jäätmete kogumiseks Türi vallas Türi linnas aadressil Jaama tänav 22a asuvas kaubahoovis; *luges korraldatud jäätmeveoga liitunuks ning lubas kaheksal jäätmevaldajal korraldada 1. maini 2009 segaolmejäätmete äravedu üks kord kvartalis, luges korraldatud jäätmeveoga 1. märtsini 2009 mitteliitunuks 42 jäätmevaldajat, luges korraldatud jäätmeveoga 1. maini 2009 mitteliitunuks 20 jäätmevaldajat, luges korraldatud jäätmeveoga 1. märtsini 2010 mitteliitunuks 23 jäätmevaldajat, luges korraldatud jäätmeveoga tähtajatult mitteliitunuks kuus jäätmevaldajat, arvas kaks jäätmetekkekohta korraldatud olmejäätmeveost välja, luges ühe jäätmevaldaja korraldatud jäätmeveoga 27. jaanuarist 2009 taasliitunuks.

KERSTI VIILUP
vallavanema nõunik

TÜRI VALLAVOLIKOGU ISTUNGI KOKKUVÕTE

Türi vallavolikogu 28. jaanuaril:

*otsustas sulgeda Türi valla 2008. aasta eelarveaasta lõpuks kasutamata jäänud assigneeringud ja suunata eelarveaasta lõpu kulu ületanud tulu summas 3 932 359,99 krooni Türi valla 2009. aasta eelarve kulu katteks; *võttis vastu Türi valla 2009. aasta eelarve. Eelarve tulu kokku on 115 956 806,66 krooni, kulu on 136 715 660,24 krooni, laenu 20 758 853,58 krooni; *luges Türi vallavolikogu liikmete Raivo Pingi ja Peeter Särje osalemise Tallinnas 4. ja 5. detsembril 2008 toimunud Innovation Circle programmi konverentsil „Living cities“ teenistuslähetuseks; *kandis maha Türi vallavalitsuse kui ametiasutuse arvel olevad järgmised Türi vallale kuuluvad põhivarad: 1) Türi toimetulekukooli esiküsimise koostamine, maksumus 49 500,00 krooni; 2) soojustrass, jääkmaksumus 158 410,64 krooni; *luges esimest korda määruse eelnõud „Türi valla koolide õpetajate ja direktorite töötasustamise alused“; *otsustas moodustada Tü-

ri valla haridusvaldkonna ümberkorralduste ettevalmistamiseks ning Türi valla arengukava muudatustepanekute väljatöötamiseks Türi vallavolikogu ajutise komisjoni. Komisjoni ülesanne on seni tehtud valdkondlikest uurinutest ja analüüsides lähtuvalt hinnata kehtiva haridusliku situatsiooni tõhusust ja kvaliteeti põhi- ja gümnaasiumihariduse osas ning hinnangu põhjal esitada konkreetseid ettepanekud Türi valla arengukava hariduse valdkondliku osa muutmiseks ja täiendamiseks. Komisjoni kuuluvad: komisjoni esimees Toomas Šadeiko – Türi vallavolikogu esindaja, komisjoni aseesimees Tiit Sadam – Türi vallavolikogu esindaja, Kaia Iva – Türi vallavolikogu esindaja, Veiko Valang – Türi gümnaasiumi juhtkonna esindaja, Sirli Kriisa – Türi gümnaasiumi õpetajate esindaja, Lea Urb – Türi gümnaasiumi hoolekogu esindaja, Aivar Paas – Türi majandusgümnaasiumi juhtkonna esindaja, Elbe Metsatalu – Türi majandusgümnaasiumi õpetajate esindaja, Pipi-Liis Siemann – Türi majandusgümnaasiumi hoolekogu esindaja, Aili Roosa –

Kabala põhikooli juhtkonna esindaja, Ilme Iloste – Kabala põhikooli õpetajate esindaja, Jaanus Roosileht – Kabala põhikooli hoolekogu esindaja, Heli Martin – Kabala lasteaiajuhataja, Maili Roosme – Türi vallavolikogu hariduskomisjoni esindaja, Anne Viljat – Järva maavalitsuse esindaja, Külle Viks – Türi vallavalitsuse esindaja, Urmas Kupp – Türi vallavalitsuse esindaja. Komisjoni ja selle liikmete volitused kestavad komisjoni töö lõpparuande esitamiseni ning vastavate muudatuste kinnitamiseni Türi valla arengukavas. Muudatused peavad olema vastu võetud hiljemalt 30. septembril 2009; *nõustus geoloogilise uurinutega väljastamisega AS-le ASPI, asukoht Mustamäe tee 50, Tallinn. Geoloogiline uuringuluba väljastatakse tarbeparu uuringuteks Toravere II uuringuruumile, mille teenindusala paikneb Järvamaal Türi vallas Kolu külas eraomandis oleva Meelise kinnistul; *võttis vastu Türi valla kaeve tööde eeskirja; *muutis Türi vallale sotsiaal-maa sihtotstarbega munitsipaalomandisse antud katastriüksuste sihtotstarbeid ning

määras järgmistele Türi valla haldusterritooriumil asuvatele Türi valla omandis olevatele katastriüksustele uued sihtotstarbed järgmiselt:

1) Arkma külas Arkma Seltimaja katastriüksuse sihtotstarbeks elamumaa (maaüksusel asub muu kolme või enama korteriga elamu); 2) Kabala külas Pärna tänav 6a maaüksuse sihtotstarbeks elamumaa (maaüksusel asub muu kolme või enama korteriga elamu); *otsustas taotleda Sihtasutuse Keskonnainvesteeringute keskus Türi valla projekti „Türi linna ühisvee- ja kanalisatsioonivõrgu rekonstrueerimise ja laiendamise projekt“, mida rahastatakse Ühtekuuluvusfondi meetmest 107 376 869 krooniga, Türi valla omafinantsseerimiskohustuse täitmiseks laenu summas 31 917 131 krooni ning käibemaksu tasumisega seotud sildfinantsseerimise ajutiseks katteks 4 000 000 krooni, seega kokku 35 917 131 krooni; *kinnitas Türi vallavolikogu revisjonikomisjoni tööplaanid.

KERSTI VIILUP
vallavanema nõunik

Grillfest alustas kauplajate registreerimist Hea Toidu Laadale

Sel nädalal algas kauplajate registreerimine 13. juunil Türi lauluväljakul toimuvale Hea Toidu Laadale. Laada korraldaja Allan Laine selgitas, et kolmandat korda toimuvale laadale on oodatud oma kaupa pakkuma eelkõige need väiketootjad ja talupidajad, kes oma toodanguga suurtesse kaubanduskettidesse lõõgile ei pääse. Laine sõnul on majanduslikult keerulisematel aegadel inimestel kasulik osta huvitavat ja kvaliteetset toidukaupa just otse tootjate endi käest.

Toidulaadal müüakse ainult toidukaupa ja laada korraldaja komplekteerib kauplajad kaubaklasside järgi selliselt, et saadaval oleks võimalikult lai sortiment maitsetaimedest kohapeal valmistatud šokolaadini. Grillfesti toidulaada kaubandusala suurus on üle 5000 m² ja see hõivab ligikaudu kolmandiku toidukultuuri festivali territooriumist.

Toidulaat „Hea Toidu Laad“ toimub laupäeval, 13. juunil. Laadale registreerimiseks helistada telefonile 50 42 000 või saata e-mail aadressile toidulaat@grillfest.ee. Lisainfot saab laada kodulehelt www.toidulaat.ee. Eelmisel aastal külastas toidulaata ligikaudu 16 000 inimest, sissepääs on kõigile tasuta.

TR

Foto esimesest toidulaadast Türi 2007. aastal.

www.grilliportal.ee